

Απαντήσεις Κειμένων Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Γ' Λυκείου 2013

A1

Χαρακτηριστικά Ευρωπαϊκού Ρομαντισμού

α) Μεταφυσικό στοιχείο: στ. 24, 44, 54 ⇒ αναφέρεται στον ήλιο που συνοδεύει την αποχώρηση της φεγγαροντυμένης, είναι μελωδικός, μαγικός, ο Κρητικός αδυνατεί να τον ορίσει και συμπεραίνει ότι δεν έχει γήινη προέλευση. Ίσως είναι οι αγγελικοί ψαλμοί που συνοδεύουν την έξοδο της ψυχής της αρραβωνιαστικιάς, μια ουράνια μελωδία, η μουσική του Σύμπαντος, ένα μυστηριακό σύμβολο, η ηθική ενίσχυση της φεγγαροντυμένης στον Κρητικό ή η φωνή της πατρίδας.

β) Αγάπη για την πατρίδα: οι ήχοι συνδέονται άμεσα με την έννοια της πατρίδας καθώς το αηδόνι είναι Κρητικό (στ. 29), ο ήχος του σουραυλιού που ο νεαρός ακούει στον Ψηλορείτη ξυπνά την εθνική του υπερηφάνεια και του υπενθυμίζει την ιερότητα της πατρίδας (στ. 35-43)

γ) Εξιδανίκευση του έρωτα: (στ. 50) αναφορά στις δύο δυνάμεις που εξουσιάζουν τη ζωή του ανθρώπου ⇒ έμμεσα θίγεται το στοιχείο της θυσίας που εξιδανικεύει τον έρωτα. Ο έρωτας σαγήνευσε την ψυχή του, ο θάνατος του την πήρε. (στ. 57-58) ο πάναγνος έρωτας του Κρητικού για την αρραβωνιαστικιά ήταν αυτός που τον επέτρεψε να ρίξει μια ματιά στην αιωνιότητα, να υπερβεί το χρόνο και να περιμένει το αιώνιο σμίξιμο μαζί της σε μια άλλη διάσταση, πνευματική.

B.1.

Η εμμονή του να χρησιμοποιεί εικόνες της φύσης είναι ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά της Επτανησιακής Σχολής:

Εικόνες στ. 23-28 ⇒

- Ο Κρητικός αρχίζει να κολυμπά με πιο αργό ρυθμό λόγω του γλυκύτατου ήχου που διαχέεται στην ατμόσφαιρα (εικόνα οπτική-ηχητική-κινητική) στ. 23-25
- Ερωτικό τραγούδι κοριτσιού στο δάσος το δειλινό (εικόνα οπτική, ηχητική, οσφρητική, κινητική)

Λειτουργία ⇒

Η πρώτη εικόνα φανερώνει το ρόλο της φύσης στον αγώνα του ήρωα. Του αντιμάχεται καθώς ο ήχος παραλύει τις δυνάμεις του, τον γοητεύει και τον απομακρύνει από το στόχο του.

Η δεύτερη εικόνα τονίζει τη μαγεία του ήχου, τη μελωδικότητά του. Η πρώτη αποφαστική παρομοίωση στην προσπάθειά του να ορίσει την προέλευση του ήχου που τον συγκλόνησε και να τονίσει το πόσο δύσκολο είναι να τον περιγράψει με λόγια, ίσως να έμοιαζε με ένα ερωτικό τραγούδι.

Εικόνες στ. 35-43 ⇒

Η Τρίτη απόπειρα να προσδιορίσει τον ήχο, δεν είναι ήχος από το σουραύλι: αποφαστική παρομοίωση που τονίζει τον πόνο και τη σκλαβιά της πατρίδας, την ομορφιά και τη μαγεία του ήχου, της επίδρασης που έχει πάνω του και το πόσο δύσκολο είναι να τον ορίσει.

B.2.

Σχήματα λόγου:

α) στ. 29: αποφαστική παρομοίωση

β) στ. 30: μεταφορά

γ) στ. 31: μεταφορά, υπερβολή

δ) στ. 32: χιαστό, υπερβολή

ε) στ. 33: μεταφορά

στ) στ. 34: προσωποποίηση

η

στ. 29-34: εικόνα του αηδονιού, πατρίδας → ομορφιά πατρίδας, αγάπη του για τη φύση.

Γ.1. Σχολιασμός χωρίου

**«Και τέλος φθάνω στο γιάλο την αρραβωνιασμένη,
Την απιθώνω με χαρά, κι ήτανε πεθαμένη»**

Το ποίημα κλείνει με τρόπο απρόοπτο. Ο Κρητικός έχει δεχθεί το μεταφυσικό άγγιγμα, έχει ακούσει την ουράνια αρμονία και η ψυχή του είναι μεστή από ελπίδες. Ο χώρος εγκοσμιάζεται, το σκηνικό γίνεται γήινο και τότε ξαναθυμάται την κόρη, που αποκτά μάλιστα για πρώτη φορά τον επίσημο τίτλο της «αρραβωνιασμένης». Είναι χαρακτηριστικό ότι ο ήρωας δίνει προτεραιότητα στη σωτηρία της κόρης κι όχι στη δική του. Η άφιξή του στην ακτή τον γεμίζει αγαλλίαση. Ο αγώνας του να σώσει την αγαπημένη του κορασιά φαίνεται πως έχει στεφθεί με επιτυχία. Όταν όμως γεμάτος χαρά αφήνει το σώμα της στην ακτή, πιστεύοντας πως πέρασε η περίοδος της δοκιμασίας, εμβρόντητος διαπιστώνει ότι είναι νεκρή. Δεν τη θρηνεί, την έχει θρηνήσει προεξαγγελτικά. Ένα τέλος λιτό, χωρίς μελοδραματισμούς, γι' αυτό και κλείνει απότομα.

Δ.1.**ΣΥΓΚΡΙΣΗ**

Ομοιότητες:

- Στοιχεία ρομαντισμού
- Ήχος/φωνή/μελωδία και η επίδραση τους στα υποκείμενα
- Εικόνα φύσης
- Το αντικείμενο του έρωτα δεν βρίσκεται κοντά στους πρωταγωνιστές, θάνατος
- Επίδραση και εξιδανίκευση του έρωτα

Διαφορές:

- Κρητικός → ζει την εμπειρία που περιγράφει και τον έχει συγκλονίσει ενώ για τη Ρηνούλα είναι ένα όνειρο
- Ρηνούλα → εφιάλτης // Κρητικός → οπτασία
- Ο Κρητικός βίωσε μια μεταφυσική εμπειρία ενώ η Ρηνούλα όνειρο
- Η Ρηνούλα δεν θέλει να φανερώσει τα αισθήματά της, τον πόνο και τη νοσταλγία ενώ ο Κρητικός κάνει την εμπειρία του τραγούδι.

Επιμέλεια: Μουσιάδου Ελένη